

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

13.4.2026. - 17.4.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE (ФРОНТ
ОФИС)

Сарајево, 20.4.2026. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.4.2026. - 17.4.2026.**

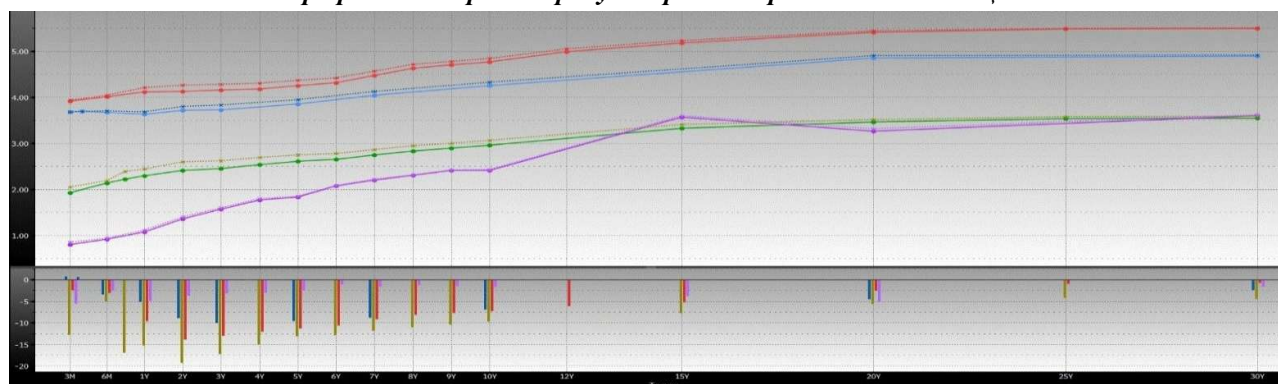
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Британија			Јапан		
	10.4.26	-	17.4.26	10.4.26	-	17.4.26	10.4.26	-	17.4.26	10.4.26	-	17.4.26
2 године	2,60	-	2,41	3,80	-	3,71	4,26	-	4,12	1,41	-	1,37
5 година	2,74	-	2,61	3,94	-	3,85	4,36	-	4,25	1,86	-	1,84
10 година	3,06	-	2,96	4,32	-	4,25	4,84	-	4,76	2,44	-	2,42

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси		
	10.4.26	-	17.4.26
3 мјесеца	2,084	-	1,955
6 мјесеци	2,186	-	2,136
1 година	2,461	-	2,303

Графикон 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.4.2026. године (пуне линије) и 10.4.2026. године (испрекидане линије).

ММФ је упозорио да би продужени сукоб на Блиском истоку могао да смањи глобални раст на рецесијски ниво, а сценарији предвиђају стопе раста између 2% и 3,1%. Најтеже погођена би била тржишта у развоју која се ослањају на увоз горива, док би САД могле боље проћи због свог снажног енергетског сектора и инвестиција у умјетну интелигенцију. Сукоб ризикује погоршање инфлације, несташицу хране и финансијску нестабилност, присиљавајући централне банке да уравнотеже контролу инфлације с економском подршком.

ЗОНА ЕВРА

Приноси обвезница безбједнијих земаља чланица зоне евра, као и приноси периферних земаља су током протекле седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве. Приноси њемачких обвезница су смањени између 9 и 20 базних поена, док су приноси италијанских обвезница смањени између 16 и 23 базна поена.

Креатори монетарне политике ЕЦБ-а су истакли неизвјесност у вези с априлским одлукама о каматним стопама, повезујући их с инфлаторним и економским утицајима сукоба на Блиском истоку. Предсједница ЕЦБ Легард (Lagarde) је изјавила да је економија зоне евра забиљежила контракцију испод основног сценарија ЕЦБ-а због виших трошкова енергената узрокованих ратом у Ирану, али не довољно да би се оправдало „приклањање“ вишим каматним стопама.

Нагел (Nagel) је нагласио флексибилност и будност, наводећи да очекивања везана за инфлацију остају непромијењена, али да је потребан опрез, те је примијетио да се ЕЦБ налази између основног и неповољног сценарија. Рен (Rehn) је упозорио на ризике од енергетских шокова, напомињући да краткотрајни шокови могу да оставе монетарну политику непромијењеном, али да би упорни ефекти инфлације могли да захтијевају дјеловање да би се испунио циљ ЕЦБ-а од 2%. Казакс (Kazaks) је подржао тржишна очекивања о два повећања каматних стопа у 2026. години, наводећи инфлаторне притиске од рата у Ирану и ризике од стагфлације. Маклуф (Makhlouf) је истакао да је централна банка спремна да дјелује ако буде потребно, док је Рен нагласио важност транзиције на зелену енергију за отпорност и конкурентност. Рен је истакао да се економски утицај рата на Блиском истоку разликује у зони евра, при чему је Финска мање погођена због напретка у енергетској транзицији. Шнебел (Schnabel) је нагласила отпорност ЕУ на тренутни инфлаторни шок, наводећи рјешавање економских и финансијских неравнотежа током протекле деценије. Напоменула је да је економија зоне евра постала отпорнија, те да су претходни инфлаторни шокови управљани с минималним утицајем на економски раст.

Према резултатима истраживања Bloomberg-а за април, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у зони евра у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 0,9%, док се за 2027. и 2028. годину прогнозирају стопе од 1,3% и 1,4%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је остала непромијењена (1,6%), док је за наредну годину благо смањена на 1,2% са 1,3%. Већина анкетираних економиста очекује да ће ЕЦБ задржати каматне стопе на актуелним нивоима на априлској сједници.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (G/G) - EZ	ФЕБ	-1,0%	-0,6%	-0,6%
2.	Стопа инфлације (G/G) F – EZ	МАР	2,5%	2,6%	1,9%
3.	Темељна инфлација (G/G) F – EZ	МАР	2,3%	2,3%	2,4%
4.	Трговински биланс (у млрд EUR) – EZ	ФЕБ	-	7,0	12,8
5.	Текући рачун (у млрд EUR) -EZ	ФЕБ	-	24,9	40,4
6.	Стопа инфлације (G/G) – Финска	МАР	-	1,3%	0,6%
7.	Стопа инфлације (G/G) F – Шпанија	МАР	3,3%	3,4%	2,3%
8.	Стопа инфлације (G/G) F – Француска	МАР	1,9%	2,0%	1,1%
9.	Стопа инфлације (G/G) F – Италија	МАР	1,5%	1,6%	1,5%
10.	Стопа незапослености – Холандија	МАР	-	4,0%	4,1%

САД

Приноси америчких државних обвезница су током протекле седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве. ММФ је упозорио да растућа емисија америчких обвезница повећава глобалне ризике. Ослањање на краткорочне хартије од вриједности и активности хец фондова у државним обвезницама појачавају рањивости рефинансирања, док фискални притисци од рата на Блиском истоку погоршавају напетости. ММФ је истакао потребу за фискалном консолидацијом и савјетовао против субвенција за гориво, залажући се за циљане трансфере готовине да би се обуздала потражња и одразили стварни трошкови енергената.

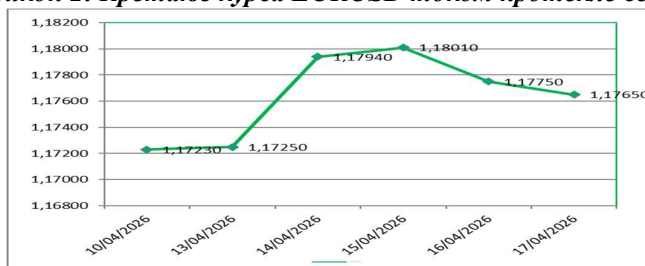
Предсједник FED-а из Чикага Гулсби (Goolsbee) је изјавио да би раст цијена енергената, узрокован ратом на Блиском истоку, могао да успори смањење каматних стопа. Економски савјетник у Бијелој кући Хесет (Hassett) је нагласио да FED још увијек има простора за смањење каматних стопа. Бивша министрица финансија и бивша предсједница FED-а Јелен (Yellen) је изјавила да и даље види изгледе за смањење каматних стопа у САД-у касније ове године, иако нафтни шок узрокован ратом на Блиском истоку замагљује економске изгледе. Министар финансија Бесент (Bessent) је изјавио да би царине предсједника Трампа могле бити враћене до јула на нивое који су били на снази прије него што је Врховни суд укинуо већину тих царина. Вилијамс (Williams) из Њујорка је упозорио да рат на Блиском истоку узрокује раст инфлације кроз растуће цијене енергената, поремећаје у ланцу снабдијевања и повећане трошкове робе попут намирница и авионских карата. Нагласио је посвећеност FED-а враћању инфлације на циљаних 2%, иако се очекује да ће иста порастати на 2,75% - 3% у 2026. години, прије него што успори у 2027. години.

Вилијамс је истакао изазов балансирања контроле инфлације с економском активношћу јер би високе цијене могле смањити потражњу. Пројцира стопу економског раста на 2%-2,5%, с порастом незапослености на 4,25%-4,5% у 2026. години. Члан FOMC-а Миран (Miran) и даље вјерује да би креатори монетарне политике требало да смање референтну каматну стопу три или четири пута ове године.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Индекс цијена увезених добара (G/G)	МАР	4,4%	2,1%	1,0%
2.	Индекс цијена извезених добара (G/G)	МАР	4,8%	5,6%	3,8%
2.	Број захтјева за хипотекарне кредите	10. апр	-	1,8%	-0,8%
3.	Индекс произвођачких цијена (G/G)	МАР	4,6%	4,0%	3,4%
4.	Индустријска производња (М/М)	МАР	0,1%	-0,5%	0,7%
5.	Искоришћеност капацитета	МАР	76,3%	75,7%	76,1%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	11. апр	213.000	207.000	218.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	4. апр	1.810.000	1.818.000	1.787.000

Графикон 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио повећање с нивоа од 1,1723 на ниво од 1,1765.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница су забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса услјед оптимизма да ће рат на Блиском истоку завршити, што би смањило инфлаторне притиске и потребу за повећањем референтне каматне стопе ВоЕ.

Гувернер ВоЕ Ендрју Бејли (Andrew Bailey) је нагласио опрезан приступ одлукама о каматним стопама, наводећи неизвјесности узроковане енергетским шоком. Напоменуо је да ће више цијене нафте и гаса утицати на инфлацију, али је нагласио сложеност процјене њиховог утицаја на економске токове. Замјеница гувернера ВоЕ Бриден (Breedon) је истакла ризике блискоисточног сукоба, упозоравајући на потенцијалне истовремене тржишне шокове због задужености тржишта. Бриден је нагласила потребу за опрезом јер би шокови у погледу раста, инфлације и каматних стопа могли истовремено утицати на све зајмопримце. Члан MPC ВоЕ Тејлор (Taylor) је нагласио важност учења из историје у рјешавању економских изазова, наводећи примјере попут шокова на тржишту нафте и роба, укључујући тренутни пораст цијена енергената због рата с Ираном. Тејлор је примијетио да, иако историја не пружа тачна рјешења, она уоквирује проблеме и истиче ризике попут претјераног реаговања, игнорисања шокова у понуди или губитка кредибилитета у политичким одговорима. Упозорио је на хистерију, гдје економски падови могу да оставе трајне посљедице на производњи, запослености или продуктивности, те нагласио да се ниједан историјски догађај не може у потпуности поновити због развоја институција, технологија и глобалних веза. Чланица MPC ВоЕ Ман (Mann) је изјавила да је реакција тржишта након састанка MPC у марту била пренаглашена и да је треба имати у виду приликом састанка у априлу. Ман је, такође, истакла да ВоЕ неће достићи свој циљ инфлације од 2% „ни у блиској ни у дугорочној перспективи“ и да економски раст није показао „добру слику“. Навела је да су тржишта значајно ретерирала када су у питању очекивања о повећању референтне каматне стопе ВоЕ. Није сигнализирала правац даљњег дјеловања, остављајући све опције отвореним.

Додатно је исказала забринутост да ће шок понуде нафте повећати очекивања становништва када је у питању раст плата. Чланица MPC ВоЕ Грин (Greene) је истакла рањивост Велике Британије на инфлацију због узастопних шокова понуде, укључујући рат у Ирану, сугеришући да би се могли појавити "мини таласи" инфлације. Главни економиста ВоЕ Пил (Pill) је најавио потенцијално повећање каматних стопа на састанку 30. априла, упозоравајући на приступ "чекања и праћења" када су у питању инфлаторни ризици, што је у супротности с опрезним ставом гувернера Бејлија (Bailey). Пил је нагласио упорне инфлаторне притиске упркос смањењу забринутости због пада цијена нафте и поновног отварања Ормушког мореуза.

Табела 5: Кретање економских индикатора за В. Британију

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Индустријска производња	ФЕБ	-1,0%	-0,4%	0,5%
2.	Производња прерађивачког сектора	ФЕБ	-0,3%	-0,5%	1,3%
3.	БДП мјесечни	ФЕБ	0,1%	0,5%	0,00%
4.	Трговински биланс (у млрд. GBP)	ФЕБ	-20,05	-18,79	-14,45

Током протекле седмице GBP је незнатно апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио смањење с нивоа од 0,87079 на ниво од 0,87040. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан с нивоа од 1,3462 на ниво од 1,3516.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница су забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса у односу на претходну седмицу. Аукција двадесетогодишњих јапанских државних обвезница забиљежила је највећу потражњу од 2019. године. Гувернер БоЈ Уеда (Ueda) је у више изјава током седмице задржао опрезан тон, наглашавајући да раст цијена нафте истовремено ствара ризике раста цијена и ризике успоравања економије, те оставио обје опције отворене за сједницу 28. априла. Уеда је демантовао раније наводе да је на састанку G7 истакао да је БоЈ у фази "чекања и праћења", те је нагласио да су реалне каматне стопе у Јапану и даље ниске, а финансијски услови прилагодљиви.

Bloomberg наводи да би БоЈ на сједници 28. априла могла значајно да повећа своје пројекције инфлације. Највећа јапанска синдикална федерација Ренго је објавила да су њени радници ове године остварили просјечно повећање плата од 5,08%, трећу годину заредом изнад циља од 5%. Министрица финансија Катајама (Katahama) је најавила ближу комуникацију са САД-ом у вези с девизним тржиштима и нагласила спремност власти да предузму одлучне кораке, што је једна у низу изјава у протеклих мјесец дана које сугеришу могућу интервенцију, док се ЈПУ налази близу нивоа од 160 који је у прољеће 2024. године изазвао двије интервенције.

ММФ је у најновијем World Economic Outlook извјештају предвидио постепено повећање каматних стопа БоЈ према неутралном нивоу од око 1,5%, пројектујући стопу економског раста Јапана од 0,7% у 2026. и 0,6% у 2027. години. Тренутне процјене тржишта о вјероватноћи повећања референтне каматне стопе на априлској сједници су смањене са око 60% на око 20%. Индекс дионица Nikkei 225 је током седмице биљежио стални раст, уз пад на крају седмице, завршивши седмицу растом од 2,73%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Искоришћеност капацитета (М/М)	ФЕБ	-	-0,1%	+2,94%
2.	Индустријска производња (М/М)–финал.	ФЕБ	-	-2,0%	+4,3%
3.	Индустријска производња (G/G)–финал.	ФЕБ	116,4	+0,4%	+0,7%
4.	Искоришћеност капацитета (М/М)	ФЕБ	-	-0,1%	+2,94%

ЈПУ је током протекле седмице скоро непромијењен у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио благо смањење с нивоа од 186,70 на ниво од 186,63. ЈПУ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио смањење с нивоа од 159,27 на ниво од 158,64.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедјељак је износила 96,57 USD (82,38 EUR).

Иако је током трговања у понедјељак цијена овог енергента достигала и вриједност од 106 USD, трговање је завршила нешто изнад нивоа од 99 USD. Цијена је у почетку нагло порасла након што су САД најавиле блокаду бродова који плове према и из иранских лука, повећавајући ризике за глобалне залихе енергената. Блокада, која би требало да обухвати иранску обалу и да се проводи у Оманском заљеву и Арапском мору, могла би да поремети ирански извоз нафте од готово 2 милиона барела дневно.

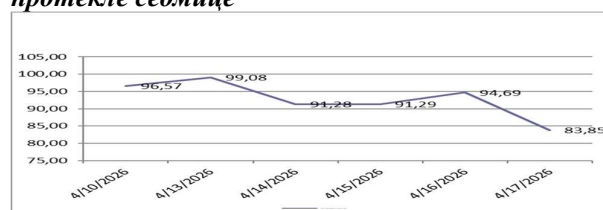
Током трговања у уторак цијена овог енергента је смањена за скоро 8%, док су САД и Иран разматрали оживљавање преговора усред блокаде Ормушког мореуза.

Сређином седмице цијена нафте није биљежила значајније промјене. Извоз америчке сирове нафте и рафинираних производа достигао је рекордних 13 милиона барела дневно јер су купци из Азије тражили алтернативе за Блиски исток. Америчка блокада је зауставила извоз иранске нафте, док Техеран ограничава испоруку преко Ормуза, интензивирајући глобалне изазове у снабдијевању. У четвртак је цијена нафте повећана за око 4% након изјаве министра одбране САД-а Хегсета (Hegseth) да су САД спремне за продужену блокаду иранских лука. Предсједник ИЕА Бирол (Biro) процјењује да би могло бити потребно и до двије године да се обнови значајан дио изгубљене производње нафте и гаса. Азијске рафинерије су се у међувремену све више окренуле америчкој нафти да би надомјестиле блискоисточне испоруке.

У петак је цијена смањена испод нивоа од 84 USD. Главни покретач тржишних кретања била је потврда иранског министра спољних послова Арагчија (Araghchi) да је Ормушки мореуз у потпуности отворен за све комерцијалне бродове до истека примирја. Смиривању напетости допринијело је и десетодневно примирје између Израела и Либана.

Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 83,85 USD (71,27 EUR), што представља пад од 13,17% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може да гарантује њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 4.749,75 USD (4.051,65 EUR).

У понедјељак је цијена овог племенитог метала благо смањена услед смањења забринутости за потенцијални раст инфлације. Забринутост везана за инфлацију због блокаде Ормушког мореуза и продубљење шока понуде енергената су кључни фактори који тренутно не дозвољавају раст цијене злата.

У уторак је цијена злата повећана након објаве економских података у САД-у (раст индекса произвођачких цијена је био значајно мањи него што је то очекивано) и повећања оптимизма да би рат Ирана и САД-а могао бити завршен, што би смањило забринутост за будућу инфлацију.

Тржиште злата је у сриједу било релативно мирно, те се цијена овог племенитог метала кретала у релативно уском распону.

И у четвртак је настављен сличан начин кретања цијене злата. На састанцима ММФ-а и Свјетске банке у Вашингтону је истакнуто да тржишта потцјењују економску штету сукоба. Иако неколико банака и даље види цијену злата на вишим нивоима у дужем року, краткорочно се очекује ограничен простор за даљни раст.

Током трговања у петак, цијена злата је благо порасла због пада цијене нафте који је ублажио инфлаторне притиске и назнака смиривања тензија на Блиском истоку.

Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.830,34 USD (4.105,69 EUR), што представља раст од 1,70% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

